

መንፈስ ቅዱስ ጎይታን መድኃኒን ወሃቢ ሕይወትን

መልእክቲ (አስተምህሮ) ብፁዕ ሊቀጳጳስ አቡነ መንግሥተአብ ተስፋማርያም ንዘመነ ጳራቅሊጦስ (መቐጸልታ)

3. መንፈስ ቅዱስ አብ ሕይወት ክርስትያን

- * እቲ አቦ ብስመይ ዚሰዶ መጻናንዒ መንፈስ ቅዱስ ንሱ ንኩሉ ኪምህረኩም፣ ነቲ እነ ዝነገርኩኹም ዘበለውን ኬክክረኩም እዩ። (ዮሐ.14፣16)
- * ነቢይ ኢዮኤል (ግሓ.2፣16-21)
- * ታሪኽ ግምቢ ባቢሎን (ዘፍ.11፣1-9)
- * ጳራቅሊጦስ ዘሸከረና፣ ጠባቢ ዝኾነ መንፈስ ሓቂ ስለዘድልዮና እዩ ኢየሱስ ክሰደልና ዝመረጸ፣፣ ግና ብሓቂ ህላዌኡ ይስምዓናዶ? ኣብ ግሓ/2፣1-9 ንሳቶም ኣብ ጽርሓ ጽዮን ምስ ማርያምን ካልኦት ኣንስትን ብጽዮናን ብትዕግስትን ብጸብዮን ክጸብዩ ክለው፣ ኣብቲ መዓልቲ

ጴጥሮስጦስ (መዓልቲ ሓምሳ) ጳራቅሊጦስ መንፈስ ቅዱስ ብዓቢይ ሓይሊ ኣብ ነፍሲ ወከፎም ከምዘተኻዕወ፣ ከምዘወረደ ግብረ ሓዋርያት ይገልጻልና፣፣ እዚ ኣገደስቲ ነጥብታት ኣለዎ ፣ ርደት መንፈስ ቅዱስ ኣብ መዓልቲ ጳራቅሊጦስ (በዓለ ሓምሳ) (ግብረ ሓዋርያት 2፣1-13)፣፣

1. ክርስቶስ ዝሃቦ ተስፋ ተፈጸመ፣ እቲ ክርስቶስ ዝሃቦ ተስፋ ኣብ ጳራቅሊጦስ ተፈጸሙ፣ ፍጻሜኡ ተራእዮ፣ ኣብ ልዕሊ ሓዋርያት ወረዱ።
2. ቤተክርስቲያን ብወግዒ ተሠረተት፣ ቤተክርስቲያን ሽዑ መዓልቲ ብወግዒ ተሰሪታት፣ ሓዋርያት ኣዕኑይ ቤተክርስቲያን (ኣዕማደ ቤተክርቲያን) ኮይኖም ኣብ ርእሲ እምዳ ኣመንቲ እዚኦም ከኣ ክርስቶስ ብሓይሊ መንፈስ ቅዱስ ንቤተክርስቲያን ሰራሐዋ። ሽዑ መዓልቲ ተወሊዳ፣፣
3. ዓለምለኻዊ ተልእኾ ቤተክርስቲያን ተመረቐ፣፣
4. ካቶሊካውነት ቤተክርስቲያን ተገልጸ (ካብ ኩሉ ዓሌትን ቋንቋን ዝመጹ ሰሚያምን ርእዮምን)

ጳራቅሊጦስ ናይ ንብረትን ምትእኻኻብን ዓሚቑ ተመክሮ ክኸውን ከሎ፣ ብኣንጻሩ ግምቢ ባቢሎን ናይ ምፍልላይን ምዝራግን ተመክሮ ነበረ፣፣ ኣብታ ቀዳመይቲ

ዓቢይ መብጽዓ ኣብ ደናግል ኦርሰሊን

ጎይታና ኢየሱስ ክርስቶስ ምእንቲ መንግስቲ ኣምላኽ ኢሉ ቤት. . ኢሓት ወይ ወለዲ . . ዝሓደገ፣ ኣብዚ ዓለም እዚ ብዙሕ ካዕብት፣ ኣብታ እትመጽእ ዓለም ከኣ ናይ ዘለዓለም ሕይወት ዘይረክብ የልዎን፤ (ሉቃ.18፡ 29-30) ቢሉ ከም ዘተስፈወና፣ ነዚ ጸዋዕታዬዚ ብምቕባል ብብጊዚኡ ንኣገልግሎት ኣምላኽ ዝውፊዩ ወፋይት ኣምላኽ ይህበና ኣሎ። ሓደ ካብኡ ከኣ 30 ሓምሌ 2017 ኣብ ቁምስና ደብረ በኣታ ማርያም ኢሥመራ 10 ኣሓት፣ ደናግል ኦርሰሊን እናቲ ወርቁ ተ/ብርሃን፣ እናቲ ሓዋርያት ተስፋ-ጊዮርጊስ፣ እናቲ ሉቲያ ፍረዝጊ፣ እናቲ ሳባ ኤማን፣ እናቲ ሸጃይ ዮማን፣ እናቲ ዋለት ተስፋይ፣ እናቲ ይርጋኣለም ድራር፣ እናቲ ረድኤት ሰሎሞን፣ እናቲ ሰምሃር ሴፉ፣ እናቲ ሮዛ ኣብርሃ፣ ብዓቢይ መብጽዓ ንኣምላኽ ተወፊየን። ከምኡ-ወይን እናቲ ብርክቲ ክፍለን እናቲ ጸገወይኒ ሰሎሞንን ናይ 25 ዓመት ውፋይ ሕይወትን ብምስጋና ዘኪረን።

ተመሳጸዕቲ ኣብቲ ብብፁዕ ሊቀጳጳስ አቡነ መንግሥተአብ ተስፋማርያም ኣብ ዝተመርሖ 22 ካህናት ዝተሳተፉዎ መስዋዕቲ ቅዳሴ ማሕለኣን ፈጸመን። ብኣሕሉቕንን ኹለን ዓቢይትን ናእኹቲን ኣሓትንን ወለደንን ቤተሰብንን ተሰኒዮንን ተዓጂቦንን ከኣ መብጽዓንን ጸምቢለናኦን ኣሓዲሰንኦን ዊዒለን።

ብፁዕ ሊቀ ጳጳስ አቡነ መንግሥተአብ ኣብ ዘሰምዕዎ ቃል ወንጌል፣ ነቲ ኢየሱስ ብሓሙሽተ እንገራን ክልተ ዓሳን ልዕሊ ሓሙሽተ ሽሕ ሕገዚ ብተኣምራት ከም ዝመገበ ዝዛረብ ክፍሊ ቅዱስ ወንጌል ጠቐሶም፣ ኩልና ካብ ኣምላኽ ዝተዋህበና ፍሉይ ህያብ ኣሎና። ነዚን ኣሕዋትና ከኣ ኣምላኽ ክጽወፀን ከሎ ገሊኣን ናይ ምምሃር፣ ገሊኣን ናይ ጥበብ፣ ገሊኣን ናይ ጽሬት ቡባይነቲ ህያብ ኣለወን። ኩሉ ከኣ ነናቲ ኣበርክቶ ኣለዎ። ነዚ ዘሎና ህያብ ንኣምላኽ እንተሂብናዮ ኣምላኽ ባዕሉ ኢዩ ብተኣምራት ዘብዝሓን ዘዕበዮን። ሓዋርያት ኢየሱስ ብማየማይ ከኸይድ ምስረኣይዎ ፈራሐም ሰንቢዶም። ምስኣም ምስ ኮነ ከኣ ኩሉ ሃዲኡ፣ ንሕናዎውን ኣብ ጉዕዞና ማዕበል፣ ፈተና ኩሉ ግዜ ኣሎ፣ ምስ ክርስቶስ እንተ ተጓዒዝና ግን ኩሉ ባዕሉ ጸጥ ከብሎ ኢዩ።

መብጽዓ- ወፊያ ናይ እምነት ስራሕ ኢዩ። ንመብጽዓና ንምናኔናን ተወፋይነትናን ብእምነት ንግበሮ። ንስኻትክን ውፋይት ኮይንክን ክተገልግል ከለክን ንሱ ባዕሉ ከብዝሓ ኢዩ። ንሕና ምስ ቅዳሞሎስ ኮይና ኢና። ነቲ ብድሕረይ ዘሎ እናረሳዕኩ፣ ናብቲ ኣብ ቅድመይ ዘሎ ኣቢሊ እናተመጣጠርኩ፣ ናብቲ ሕንጽጽ ዕላማ ኣቢሊ፣ ናብቲ ዓስቢ ዓወት ናይ ሰማይ ጽውዓ ኣምላኽ ብክርስቶስ ኢየሱስ እጉዩ ኣሎኹ እንብል። ድሕሪ ምባል፡ ንማሕበር ንወለዲ ንመለኣ ቤተክርስቲያን እንቋዕ ሓጉስና ኢሎም። ድሕሪ ቅዳሴ ምስ ኩሎም ቀዳሶያንን ደናግልን ዕዳማትን ቤተሰብን ምእመናንን ኣብ ቀጽሪ ቁምስና ብሓባር ኣብ ናይ ቁርስን ምሳሕን መደብ፡ ግጥምታትን ናይ እንቋዕ ሓጉስክን መልእክታትን ተንቢቡ። ኣብ መጨረሻ ድማ ወኪሉ ሓለቓ እ.ኤ.አ. ኣብቲ ብመጀመርያ ንተመሳጸዕቲ፡ ንማሕበርን ንወለድን ብሓባር እንቋዕ ሓጉስና ኢለን። ንተሳተፍቲ ኣመስጊንን።

ኣብ መወዳእታ ብፁዕ ሊቀጳጳስ አቡነ መንግሥተአብ መዕጻዊ ጸሎት ገይሮም፡ ኩሉ ዕዳም ነናብ ቦቱኡ ተሰናቢቱ።

ዓውደ - መጽናዕቲ ተራ ወለዲ ኣብ ምእላይ መንእሰያት

ብኣተግባሪ 2ይ ሰባኻዊ ሲኖዶስ ዝተሰርዐ፣ ብ29 ሓምሌ ኣብ ኣዳራሽ ብፁዕ ገብረሚካኤል መንበረ ቤተ ሊቀጳጳስ ኣብ ቁምስናታት ኣሥመራ ዝርከቡ ኣባላት ቤት ምኽሪ ምእመናን ወከልቲ ቁምስናታትን ወለዲ ዝተሳተፉዎ ተራ ወለዲ ኣብ ምእላይ መንእሰያት ዝብል ዓውደ መጽናዕቲ ተዋሂቡ።

እቲ ኣስተምህሮ ብኣቶ ጴጥሮስ ኢዮሱ ዝቐረበ ኮይኑ፣ ብዛዕባ ኣብ መንጎ ወለድን መንእሰያትን ክህሉ ዝግባእ፣ ናይ ፍቕርን ምብህሃልን፣ ኣብ ምክትታል (ምቁጽጻር) ውሉድ ክግበር ዝግባእ ጥንቓቕታትን፣ ኣብ ዝዘደሊ መምርሕን ኣገባብ መግናሕትን እርማትን፣ ከምኡ-ወይን ክእረም ዝግባእ ወለዲ ኣብ ኣተሓሕዛ መንእሰያት ዝገብርዎ ጌጋታት ብዝርዝር ቀሪቡ። ተሳተፍቲ ቤቲ ዝተዋህቦም ሃናጺ ኣስተምህሮ ኣመስጊኖም፣ ተወሳኺ ሓሳባትን ሃናጺ ርእይቶታትን፣ ወይን ሂሰም።

ዜና- ዕረፍቲ ኣባ ሃብተጊዮርጊስ ዮሐንስ

ክቡር ኣባ ሃብተጊዮርጊስ ዮሐንስ (ሲታዊ) ብዝሓደሮም ሕማም ብ29 ሓምሌ 2017 ዓ.ም ኣብ መበል 84 ዓመት ዕድመኡምን 55 ክህታዊ ኣገልግሎቶምን ኣብ ገዳም ኢሥመራ ዓሪፎም። ንጽባሕቱ 30 ሓምሌ ከኣ ብፁዕ ሊቀጳጳስ አቡነ መንግሥተአብ ተስፋማርያም ዝርከብዎም ውሉድ ክህነትን ምእመናንን ኣብ ዝተረኸቡሉ ኣብ መካነ መቐብር ጸጸራት ሓመድ ኣዳም ለቢሶም።

ሃብተጊዮርጊስ (ኣባ ጆርጆ ዓቢይ) ብ4 ለካይት 1933 ዓ.ም ኣብ ዓዲ ዜኑ ተወለዶም፣፣ ብወለደምን ቁምስናን ተኸሰሶኹም ድሕሪ ዓብዮም ብ1948 ዓ.ም ከኣ ኣብ ገዳም ሲታዊያን ኣትዮም፣ ትምህርቶም ዛቢሞም፣ ኣብ ዓዲ ጥልያን ብምኻድ ከኣ ፍልስፍናን ተሎግያን ፈጸሞም ብ1 ሓምሌ 1962 ዓ.ም ኣብ ገዳም ካዛማሪ ዓዲ ጥልያን ምስ ኣርባዕተ ብጸቶም ብኢድ ብፁዕ አቡነ ያዕቆብ ገብረኢየሱስ መዓርገ ክህነት ተቐቢሎም። ብድሕሪወይ ናብ ዓዶም ተመሊሶም ኣብ ኤርትራን ኢትዮጵያን ኣብ ዘሎ ገዳማት ዘማገበረ ሲታዊያን ብዝተፈለዩ መካነት ንማሕበሮምን ቤተክርስቲያናምን ኣገልጊልዎም።

መንፈስ ቅዱስ ውህበታቱ ከምዝደለዮ ይዕድሎ እዩ፤ ቅዱስ ጳውሎስ አብቲ ናብ ሰብ ቆሮንጦስ ዝጸሓፎ ቀዳማይ መልእኽቱ እምበኣርከስ በብዓይነቱ ውህበት ኣሎ፤ መንፈስ ቅዱስ ግና ሓደ ንሱ እዩ፤ በብዓይነቱ ኣገልግሎት ኣሎ፤ ጎይታ ግና ሓደ ንሱ እዩ፤ (1ቆሮ.12፣4-5) ምስ በለ፤ እዚ ውህበትታት እዚ ግና ብመንፈስ ቅዱስ ንጥቕሚ ብዙኃት ንነፍስወክፍ ይወሃብ እዩ፤ (1ቆሮ.12፣7) ይብለና፤፤

12 ፍረታት መንፈስ ቅዱስ (ገላ.5፣22-23)

ፍቕሪ፣ ሓገሰ፣ ሰላም፣ ትዕግሥቲ፣ ልግሲ፣ ሕያውነት ርጎራ፣፤ ተኣማንነት (እሙን ምኅን) ለውሃት፣ ርእሰካ ምግታእ ተዓቕቦ፣ (ሚዛናውነት መጠንነት) ንጽሕና እዮም፤፤ ብመንፈስ ሕይወት ዝረኽቡና እንተደኣ ሄንና ብመንፈስ ንንበር፤ (ገላ 5፣25)፤፤

ብኣንጻሩ ፍረታት መንፈስ ዓለም ወይ ሥጋ እዞም ዚሰዕቡ እዮም፤ ምንዝርና፣ ርኽሰት፣ ዝርጋን፣ ኣምልኽ ጣዖት፣ ጥንቅባ፣ ጽልኢ፣ ባእሲ፣ ቅንኢ፣ ቍጥዓ፣ ገዛእ ርእሰካ ምፍታው፣ ምፍልላይ፣ መናፍቕነት፣ ቅንኢት፣ ስኽራን፣ ንይላ፣ ከምዚ ዝሓመሰሰ ካልእጭውን እዩ፤ (ገላ.5፣19-21) ፤፤

7 ህያባት መንፈስ ቅዱስ፤፤

ኣብ ትምህርተ ክርስቶስ ከምዝተመሃርናዮ ብምሥጢር ሚሮን፣ መንፈስ ቅዱስ 7 ፍሉይት ህያባትውን፣ ማለት ጥበብ፣ ኣእምሮ፣ ምኽሪ፣ ጽንዓት፣ ፍልጠት፣ መንፈሳውነት፣ ፍርታት እግዚኣብሔር፣ ይህበና እዩ፤፤ ንሳቶም ከኣ ኣብዚ ዓለም ተባዓት መሰኻኸር ክርስቶስን፣ ትጉሃት ኣገልገልቲ ኣጎዋቶምን፣ ክንኸውን ዝሕግዙና ውህበታት እዮም፤፤

መንፈስ ቅዱስ ድማ ንድኻምና ይድግፎ እዩ፤፤ ከመይ ገይርና ክንጽሊ ከምዚግበኣና ኣይንፈልጥን ኢና፤፤ ግና እቲ መንፈስ ቅዱስ እዩ፤፤ ብዘይንገር እህህታ ዚጽልዮልና፤፤ እቲ ልቢ ዚምርምር እግዚኣብሔር ናይ መንፈስ ቅዱስ ሓሳብ እንታይ ከምዝኸነ ይፈልጦ እዩ፤፤ ምኽንያቱ መንፈስ ቅዱስ ምእንቲ እቶም ቅዱሳን ዚጽልዮ ከም ፍቓድ ኣምላኽ ገይሩ እዩ፤፤ ነቶም ንኣምላኽ ዜፍቕሩ ከም መደቡውን ዝተጸውዑ ግና ከሉ ንሠናይ ከምዝድግፎም ንፈልጥ ኢና፤፤ (ሮሜ. 8፣26-28)፤፤

ግና ኣቶም ጎይታ ዘፍቕረኩም ኣጎዋትና፣ ኣምላኽ በቲ ቀዳሲ ዝኸነ ናይ መንፈስ ቅዱስ ሥራሕን፣ ብሓቂ

ብምእማንኩምን ካብ ጥንቲ ንድኻነት ስለዝኃረየኩም፣ ብዛዕባኹም ንኣምላኽ ከሉሳዕ ከነመሰግኖ ግቡእና እዩ፤ ንሱ ንኸብሪ ጎይታና ኢየሱስ ክርስቶስ ምእንቲ ክትረኽብዎ ኢሉ በቲ ንሕና ዝሰበኸናዮ ወንጌል ጸውዓኩም፤፤ እምበኣር ኣቶም ኣጎዋትና፣ ጸኒዕኩም ቁሙ፣ ነቲ ብቃል ኮነ ብመልእኽትና ዝመሃርናኩም ከኣ ኃዝዎ፤፤ ባዕሉ ጎይታና ኢየሱስ ክርስቶስ፣ እቲ ዘፍቀረና፣ ብጸጋኡ ከኣ ዘለዓለማዊ ምጽንፍዕን ሠናይ ተስፋን ዝሃበና ኣቦናን፣ ንልብኹም የጸናንዕ፣ ሠናይ ንምግባርን፣ ንምዝራብን፣ ከኣ የብበርትዕኩም፤(2ተሰሎ 2፣3-17)፤፤

ብዘይካ መንፈስካ ቅዱስ እንተይኸነ፣

- ◆ ኣምላኽ ርሑቕ እዩ፤
- ◆ ክርስቶስ ከኣ ገደታ ርኽብ ጥራሕ ኮይኑ ይተርፍ፤
- ◆ ወንጌል ሓደ ምውት ፊደል እዩ።
- ◆ ቤተክርስቲያን ሓንቲ መንም ማገበረሰብ ወይ ከኣ ውድብ እዩ።
- ◆ ሥልጣን ማለት መግዛእቲ እዩ።
- ◆ ተልእኮ ወንጌል ሓደ መንም ፕሮፓጋንዳ እዩ።
- ◆ ሥርዐተ ኣምልኽ እውን መናፍቕቲ፣ ምጽዋዕ ወይ ጥንቅባ እዩ።
- ◆ ክርስቲያናዊ ተግባራትውን ግብረሰባናት ምኅኑ ዘይተርፎ እዩ።

ምስ መንፈስ ቅዱስ ግን፣

- ◆ ዓለም እናበኸየ ናብ መንግሥቲ ኣምላኽ ገጹ ይትንሥእ።
- ◆ እቲ ዝተንሠኣ ክርስቶስ ሕያውን ህልውን እዩ።
- ◆ ወንጌል ናይ ሕይወት ኃይሊ እዩ።
- ◆ ቤተክርስቲያን ድማ ኣብ ናይ ቅድስቲ ሥላሴ ሕይወት ሱታፊ ማለት እዩ።
- ◆ ሥልጣን ሓራ ዘውጽእ ኣገልግሎት እዩ።
- ◆ ሥርዐተ ኣምልኽ ናይቲ ኪኸውን ዘለዎ ሱታፊ እዩ።
- ◆ ሰብኣዊ ስራሕ መለኮታዊ መልክዕ ለቢሱ ማለት እዩ%oj (እግናጽዮስ ፬ይ ሓኪም ካቶሊካዊ ፓትርያርክ ኣንጻሊያ)

ከባቢታት፡ ወኪል ቤት ጽሕፈት ሚኒስትሪ ትምህርቲ ንኡስ ዞባ፡ ኣማሓዳሪ ንኡስ ዞባ ዓዲ ተክሊዳን ኣቶ ሰሎሞን ሃይለ፡ እናቱ ንጽህቲ ወ/ሚካኤል በብወገኖም ቃል ምስጋናን ለበዋን ሂሮም።

ኣብ መወዳእታ ብጹዕ ሊቀ ጳጳሳት ኣቡነ መንግሥተኣብ፡ ነቲ ኣጀሚሩ ዘፈጸመና ልዑል እግዚኣብሔር ምስጋና ይኹን ድሕሪ ምባል፡ ነቶም ኣብ ምስራሕ እቲ ቤት ትምህርትን ምጽጋን ቤተ ክርስቲያንን ብሞያን ግብረ ሰናይን ዘገልገሉ፡ ኣቶ ሃይለ፡ ጀሚኩበረኣብ፡ ኣቶ ቱድሮስ፡ ቀሺ መርሃዊ፡ ኩሎም መምህራንን ኣውቲስትን ኣመስጊኖም። ቀጺሎም እዚ ተገይሩ ዘሎ ህንጻ ብዝግባእ ንኸገልግል ነፍሲ ወከፍ ሰብ ኣላፍነት ክስምዖ ሓደራ ኢሎም። ነቲ ዝተቐረበ ናይ ሓጎስ እኸለ ማይ ብምስታፍ ድማ ፍጻሜ ናይቲ በዓል ኮይኑ ዕዱማት ነናብ ቦታኣም ተመልሱ።

(ኣጲር ታሪኽ ናይዛ ቤት ትምህርቲ ኣብ ዚመጽእ ጎታም ብሥራት ከነውጽኦ ኢና)

ፍሉይ ትምህርቲ ንተመሃሮ ዓቢይ ዘርኣክህነት ርእስ ኤጳርቅና

ዓቢይቲ ተመሃሮ ዓቢይ ዘርኣክህነት ርእስ ኤጳርቅና ኣሥመራ፣ ኣብ ክረምታዊ ሓዋርያዊ ስርሓም ኣብ ምምሃር ትምህርተ ክርስቶስ ዝሕግዞም ካብ ዕለት 17-19 ኣምላ ናይ ሰለስተ መዓልቲ ስልጠና ኣብ ርእስ ኣድባራት ኪዳን ምሕረት ኣሥመራ ተዋሂብዎም።

እቲ ትምህርቲ ንሰለስተ መዓልቲ ናይ ንግሆን ድሕሪ ቀትሪን ዝተዋህበ ኮይኑ፣ ምስኡ ከኣ መስዋዕተ ቅዳሴን ጸሎት መቐጻጸያን ምስ ምእመናን ቁምስና ኪዳን ምሕረት ምስታፍን ጸሎት ሰዓታት (ዳዊት) ድማ ምስ ብጹዕ ሊቀጳጳስ ኣብ ቤት ጸሎቶም ምስታፍ ኣካል እቲ መደብ ኢዩ ነይሩ። እቲ ኣስተምህሮታት መብዛሕቲኡ ብካህናት ርእስ ኤጳርቅና ዝቐረበ ኪኸውን ከሎ፣ ኣብቲ ቀዳማይ መዓልቲ ምስ መዝገበ ሃይማኖት ምልላይ፣ ብዝብል ኣርእስቲ ኣባ ከስተ ገ/ዮሐንስ መእተዊ ገይሮምሎም። ናይ መጽሓፈ መዝገብ ሃይማኖት፣ ሓፊኻዊ ታሪኻዊ ሰረት፣ ማለት ካብ ነዊሕ እዋናት ይድለን ይሕሰብን እኳ እንተነበረ ድሓር ግን ብ1985 ሲኖዶስ ኣቡናት ኣብ ዝኸበረሉ፣ ናይ መበል 20 ዓመት ምኽርን ገምጋምን ካልኣይ ጉባኤ ቫቲካን ኣብ ዝተኻየደሉ፣ ከም ኣርእስቲ ተሳታፊ ብበዓል ካርዲናል ዮሴፍ ራትዚገገር (ሕጂ ር.ሊ.ጳ በነዲክቶስ መበል 16) እቲ ስራሕ ከም ዝተጀመረን ከም ዝቀጸለን፣ ኣጀማምራኡን ምዕባለኡን ብዝርዝር ገሊጸም።ቀጺሎም ከኣ ነቲ እምነትና፣ ግብረ ኣምልኽና ጸዋዕታ፣ ወዲ ሰብ፣ ጸሎት ክርስትና ዝብል ኣርባዕተ ክፋላት ትሕዝቶ መዝገበ ሃይማኖት ከምጭኡ ውን ንእጠቓቕማኡ ዝምልከት ሓጲር መብርሂ ሂሮም።

ኣብቲ ናይ ካልኣይ መዓልቲ ኣስተምህሮኣም ኣባ ከስተ ብዛዕባ ኣገባብ ኣመሃህራ ትምህርቲ ክርስቶስ እንክቐርቡ፣ ኣመዓብላን ታሪኻዊ ኣመጻጽኡን ማለት፣ ኣገባብ ኣመሃህራ ትምህርቲ ክርስቶስ በብደረጃኡ፣

ናይ ቀዳማይን 2ይ ክፍለ ዘመን ኣገባብ፣ ኣመሃህራ ትምህርተ ክርስቶስ፣ ዘመን ትምህርቲ ክርስትና ክሳብ 5ይ ክፍለ ዘመን ናይ ማእከላይ ዘመን ካብ 5 ክሳብ 15 ክፍለ ዘመን፣ ካብ 15 ክፍለ ዘመን ንድሕሪት ዘሎ ኣገባብ በብግዚኡን ዓይነቱን ተንቲኖም። ከምኡ-ጭውን ኣገዳስነትን ኣገባብን ኣመሃህራ ትምህርተ ክርስትና ኣረዲእም። ኣብ ትምህርተ ክርስቶስ ሓቀይናን ንጠፋን እምነት ሓጋዚ ምኅኑን፣ ንኣመሃህራ ዝምልከት ከኣ ምስቲ ናይቲ ሕዝቢ ባህልን ልምድን ተዛሚዱ ክኸይድ ከም ዝግባእ ኣገንዚብም።ኣብ ዝቐጸለ መደብ ኣባ ሃይለ ጳውሎስ ኢዮም ዕለታዊ ጸሎታት ኣብ ቁምስና፣ ብዝብል ኣርእስቲ ሚሂሮም። ካብ መልእኽቲ ጳውሎስ ናብ ተሰሎንቄ ኩሉሳዕ ተሓጎሱ ከዩቫሪጽኩም ጸልዩ፣ ብኹሉ ኣመስግኑ ከመይ ኣብቲ ብክርስቶስ ኢየሱስ ዘሎኩም ሕይወት ኣምላኽ ዚደልዮ እዚ እዩ፤ (1ተሰ5፣16-18) ዝብል ጠቐሶም። ብፍላይ ድማ ነታ ከዩባተኸኩም ጸልዩ እትብል ቃል ብኸመይ ብሕይወት ከም ትንበር ምሂሮም። እዚ ማለት ከኣ ብጸሎታት ናይ ንግሆ ጀሚርካ ምልእ መዓልቲ ዝግበር ጸሎት ማለት ኢዩ።

1ይ ኦ ኣምላኽ ክንዲ ዝፈጠርካ ክርስትያን ክንዲ ዝገበርካ%። ዝብል፣ ኣብ ግና ጸሎታት ዘሎ ጸሎት ጀሚሮም፣ 2ይ መልኣክ እግዚኣብሔር (ከም እዋኑ፣ ከም ልማድ እቲ ሕዝቢ

ብግእዝ ወይ ትግርይና) 3ይ ጸሎት መሎኮታውያን ኃይላት 4ይ ሊግንያ ቅዱስ ልቢ ኢየሱስ 5ይ ሊግንን መንፈሳዊ መተሓሳስብን ብፍላይ ቅዳሴ ኣብ ዘይብሉ ዓድታት ምስቲ ልማዶም ብዘይጋጮ ኣገባብ ኪዝውተር ከም ዝግባእ ኣዘኸሪም።

ኣኸቲሎም ብጹዕ ሊቀጳጳሳት ኣቡነ መንግሥተኣብ ተስፋማርያም ሚላ ጉስነት ነፍሳት፣(Pastoral Methodology) ብዝብል መሪሕ ሓሳብ ከመይ ገይርካ ነፍሳት ትንሲ ኣብ ጉስነት ነፍሳት እትገብር ኣገልግሎትን ትሕዝቶኡን ገሊጸም። ንኣስተምህሮኣም ዘሰኒ ጥቅስታት ካብ መልእኽቲ ቅዱስ ጳውሎስ ናብ ጢሞቴዎስን ቲቶስን ግብረ ሓዋርያትን ጠቐሶም፣ ሓደ ሓዋርያ ከመይ ዝበለ ሕይወትን ኣገልግሎትን ክህልዎ ከም ዝግባእጭውን ኣስተምሂሮም። ቀጺሎም ነተን ብሥራት (kerygma) ስማዕትነት (Marturia) ሊጡርግያ (Liturgia) ጎብረት (Koinoia) ኣገልግሎት (Diakonia) ትምህርቲ ወይ ታዕሊም (Didache) ዝብላ ሽዱሽተ ቀንዲ ናይ ቤተክርስቲያን ሕይወትን ዕማማትን(ኣገልግሎትን) ዝገልጸ ሓሳባትን ንኣፈጻጸመኡን ዝሕግዝ ዓንኬል ሓዋርያዊ መደብ (Pastoral Circle) ዝተሰመየ ኣገባብ ኣወጻጽኦ ሓዋርያዊ መደብ ማለት፣-

ዝበን ኩለን ስራሕ ናይ ቤተክርስቲያን ዝገልጽ ዕማማት፣ ከመይ ገይርካ ክትፍጽመን ትኸእል ኣርባዕተ ደረጃታት፣

- ነቶም እተገልግሎም ኣብቲ ቦትኣም ኣቲኻ ወይ ሰጢምካ ህያባቶም ምልላይ እንታይነቶም ምልላይ፣
- ስለምንታይ ከምጭኡ ኮይኑ ኢልኻ ምኽንያታት ክት ደ ል ዩ ሉ ምፍታን፣
- ዕምቕ ዝበለ ኣስተንትኖ ምግባር፣ ኢየሱስ ኣብ ቦታይ እንታይ ምገበረ ኢልካ ገምጋም ምግባር።

ኣብኡ ተመሰራተካ ሓዋርያዊ መደባት ምግባር። ማለት እቲ ሱር ኣጽንዕካ ስለ ዘለኻ እትዕወተሉ መደብ ምሕንጻጽ ዝብል ኣገዳሲ ኣብ ክልተ መዓልቲ ዝቐረበ ትምህርቲ ሂሮም።

ኣብዚ መደብ ሳልሱቲ፣ ተመሃሮ ካብ መጽሓፈ ቅዳሴ፣ ግብረ ክህነትን ዲቁናን ብፍላይ ከኣ መስተብቁዓት ብቀሺ መሓሪ ላእክ ተማሂሮም። ተወሳኺ መኣሪምታትን ምኽርታትን ብዛዕባ ስርዓታትጭውን ገይሮምሎም።

ክቡር ኣባ ተኸለሚካኤል ተወልደ ማሕበር (ልኡካን) ብወገኖም ብቐ.መጽሓፍ ምጽላይ (Lectio Divina) ንዝብል ኣርእስቲ እንኪገልጹ መጀመርያ ነቲ ቃል እግዚኣብሔር ንምስትንታን ዘድልይ ምቕርራብ ማለት፣-

- * እምነት ኣብቲ ቃል ዘሎ ኢየሱስ ምግባር፣
- * ለውጢ ሕልና ኣብ ቅድሚታይ ቃል፣
- * ብተስፋ ንመንፈስ ቅዱስ ምዕዳም
- * ሕብረት ምስ ቤተክርስቲያን
- * ሓድነትን ኩላውነትን (ምልኣት) ቅዱሳት መጻሕፍቲ ምሕላው ንዝብሉ ንኡሳት ኣርእስታት ተንቲኖም ኣረድኡ። ከምኡ-ጭውን ብዛዕባ ኣገባብ ኣፈጻጸማ ምክፋል ቃል ኣምላኽ (Sharing) ብሰፊሑ ኣስተምሂሮምዎም።

ኣብ መወዳእታ መዓልቲ ብዛዕባ ካቶሊካዊ መልስታት፣ ዘስተምሃሩ ኣባ ቶማስ ነጋሽ፣ ካቶሊካውያን መልስታት፣ ኸትህብ ቅድም ንርእስኻ ሓቀኛ ካቶሊካዊ መንነትካ ኣነጻጽር ብዝብል ሓሳብ ዝተጀመረ ትምህርቲ ቅድም ነቲ ሕቶታት ንገዛእ ርእስኻ መለስካ ኢኻ ድሓር ንዝሓተካ ምላሽ ክትህብ እትኸእል ምእንቲ-ጭዚ፣ ቅዱስ መጽሓፍ መዓልታዊ ምንባብ፣ መዝገበ ሃይማኖት (ካብ መጀመርያ-መወዳእታ) ትሕዝቶኡ ምፍላጡ፣ ካቶሊካውያን መልስታት ዘለዎም ጽሑፋት ምእካብን ምጽናዕን የድሊ ኢሎም። በዚ ከኣ እቲ ናይ ሰለስተ መዓልቲ መደብ ስልጠና ተዛዚጡ።

ዜናን ንጥፈታትን ርእሰ ኤጳርቅና

ሱባኤ ካህናት ርእሰ ኤጳርቅና አሥመራ

ወርሐት ሓምሌን ነሐሴን ብሓፈሽኡ፡ አብ ንጥፋትና ናይ መንፈሳዊ ምሕዳስ ፍሉይት አዋርሕ ኢየን ክበሃል ይክኣል። ምክንያቱ እቲ ከም ብሓድሽ ብመንፈስ ተመሊእካ ናብቲ ግራት ስብከተ ወንጌል ክትክድድ ኣገዳሲ ተራ ዘለዎ ዓመታዊ ሱባኤታት ዝሰረዘሉ ጊዜ ስለ ዝኾነ፡ እምበኣር ካህናት ርእሰ ኤጳርቅና አሥመራውን ብመሰረት እቲ ብቤት ጽሕፈት መንበረ-ሊቀ ጳጳሳት ዘአሥመራ ዝተዳለወ መደብ ካብ 02 ሓምሌ 2017 ክሳብ 08 ሓምሌ 2017 ኣብ መካኒ ሱባኤ ደናግል ክላሪስ መንገደፈራ ዓመታዊ ሱባኤ ገይሮም።

ነዘን መዓልታት ኣብ መንፈስ ኣስተንትኖ ቃል ኣምላኽ ክኣትዉ ዝሓገዙ ሰባኺ ክበር ኣባ ጠዓመ ገ/ዮሐንስ ኣባል ማሕበር ንኡሳን ኣኃው ካፕቲቪ ኮይኖም፡ ካብ ምሽት ሰንበት 02/ ሓምሌ/2017 መእተዊ ጀሚሮም ንነፍሲ ወከፍ መዓልቲ ዝኾነውን ከክልተ ኣስተምህሮታት ብምሃብ ኣገልጊሎም። ኣርእስታት እቲ ኣስተምህሮ ደማ፡ ብዛዕባ ኣድላይነት ጽዋና ኣብ መንፈሳዊ ምድረባዎ፡ እምነት፡ ጸሎት፡ መስቀል፡ ይቕሬታ (ምሕረት)፡ ፍቕሪ፡ ጸዋዕታ፡ መዛሙር ዳዊት መግለጺ ኩሉ መንፈሳዊ ሕይወትና፡ ጸዋዕታ እግዚእትን ማርያም ዝብል ይርከቡ።

ነዚ ኣርእስታት ዝብጥቕሱታት ቃል ኣምላኽን፡ ቅዱሳንን ትምህርቲ ቤተ ክርስቲያንን ኣሰንዮም፡ ኣብ ሕይወት ክርስትና፡ ብፍላይ ደማ ኣብ ሕይወት ካህን ሰበኻ ዘለዎም ቦታ ኣስፈሖም ገለጸም።

ኣብዚ ሱባኤ ዘኣብ ርእሰ ኤጳርቅና ስራሕ መዓልታዊ መደባት ሓባራውን ግላውን ጸሎታት፡ ዕለት መጻ ኣብ ዝኖርግ መሥዋዕተ ቅዱሲ ብናይ ዕለቲ ስራዒ (ብጹዕ ሊቀ ጳጳሳት፡

ኣባ ከሰተ፡ ኣባ ሃይለ፡ ቀሺ መሓራ፡ ኣባ ዮናስ) ምስ ናይ ዕለቲ

ንባባት ዝኾይድ ስብከት ቃል ኣምላኽ ይወሃብ ነበረ። ካልእ ነዚ ናይ ሱባኤ ጊዜ ፍሉይ መቐረታን መንፈስን ዝፈጠረሉ ደማ ናይ “ብቅመጽሓፍ ምጽላይ” (lectio divina) መደብ ኢዩ ነይሩ። ብኩሎም ካህናት ዝተፈተወ ክፍሊ ናይቲ ሱባኤ ደማ ነበረ።

ኣብዚ ሱባኤ ዘብጹዕ ሊቀ ጳጳሳት ዝርከቡዎም 17 ኣባላት ተሳቲፎም፡ እዚ ማለት ካብቶም ኣብ ውሽጢ ሃገር ዝርከቡ ካህናት ርእሰ ኤጳርቅና አሥመራ ክሳተፉ ዝግብእዎም ዝተረፈ ኣይነበረን። ስለዚ እውን ሕቡር መደብ ነይሩ።

ምርቕ ሓዲስ ሕንጻ ቤት ትምህርቲ ደብረ

ቁስቋም ጀገርተኣብ

ጀገርታብ ብሃገራዊ ካርታ ኣብ ንኡስ ዞባ ዓዲ ተከሌዛን እትርከብ፡ ብካርታ ቤተ ክርስቲያን ደማ ኣካል ርእሰ ኤጳርቅና አሥመራን መንበረ ሊቀ ካህናት ዓዲ ተከሌዛንን ኢያ። ኣብዛ ሓውሲ ቁሽት ዓዲ እዚ ካብ 1960 ዓ.ም.ፈ. ጀሚራ ንክባቢ 11 ቁሽታት ኣገልግሎት እትህብ መባእታ ደረጃ ካቶሊካዊት ቤተ-ትምህርቲ ኣላ። እዛ ብዙሕ ውረድ ደይብ ዝሓልፎ ታሪኽ ዘለዎ ቤት ትምህርቲ እዚ ክሳብ ሕጂ ብደረጃ መባእታ ኣገልግሎት ክትህብ ድሕሪ ምጽናሕ ኣብዚ ዚመጽእ ዓመተ ትምህርቲ 2017/2018 ናብ ማእከላይ ደረጃ ክብ ንምባላ ብዝወጸ መደብ ነቲ ዝነበረ ህንጻ ናይ ምሕዳስን፡ ሓደስቲ ክፍልታት ናይ ምውሳኽን መደብ ተታሒዙ ብመንበረ ሊቀ ጳጳሳት ተፈጸሙ።

ስለዚ ደማ ነዚ ሓድሽ ህንጻዚ ንምምራቕ ብጹዕ ሊቀ ጳጳሳት ኣብካ መንግሥተኣብ ምስ ኣወሃሃዲት ክፍሊ ትምህርቲ ካ.ቤ.ር.ኤ.ኢ. እናቲ ንጽህቲ ወ/ሚካኤል፡ ሊቀ ካህናት ዘመንበረ ዓዲ ተከሌዛን ኣባ ዮናስ ንጉሰን፡ ኣባ ቶማስ ነጋሽን ነቲ ናይ ምህናጽ መደባት ዝመርሑ ሰብ ሞያን ካልኣትን ብዕለት 13 ሓምሌ 2017 ናብ ጀገርታብ ከይደም። ነቲ ጽጉም ጽርግያ ሓሊፎም ኣብቲ ዓዲ ምስ ኣተዉ ክቡር ቆሞስ ቀሺ መርሃዊ ምስ ዲያቆናትን ደቂ ዓድን ብምኻን መስቀል ኣምራሖም ተቐብልዎም። ቤተ ክርስቲያን ተሳሊጦም፡ ማይ ስትዮም ደማ ናብቲ ተዳሊዩ ዝነበረ ዳስ ጽንብል ክኣትዉ እንከለዉ እቲ ድሮ ተኣኪቦ ዝነበረ ሕዝቢ እተን ቐሽታት ብዕልልታን ጣቕዒትን ተቐብሎም።

እቲ መደብ ብጸሎት ምስ ተጀመረ መእተዊ ቃል ብኣወሃሃድቲ እቲ መደብ ተነበ። ቀጸሎም መንእሲያት ደቂ ዓዲ፡ ነቲ እቶም ተማሃሮ ደቂ ዓዲ መባእታ ደረጃ ዛቢሞም። ናብ ዓዲ ተከሌዛን

ምስ ሓለፉ ዝረኽቡዎ ጸገማት ኣነጹራ እተርኢ “እስካብሉ” ዘርእስታ ድራማ ኣርእዮም። ከምኡውን ነቲ ሓጎስ ዝገልጽ ግጥምታትን መዘቃን ይቐርብ ነይሩ። ክቡር ርእሰ መምህር ናይቲ ቤት ትምህርቲ ኃው ዑቕባይ ባህታ ደማ ኣጸርን ጽፋናን ታሪኽ ናይታ ቤት ትምህርቲ ኣቕሪቡ። ብድሕርቲ ወከልቲ ናይተን ኣብዚ ጊዜ ተጠቀምቲዚ ዕድል ዝኾነ 7 ቐሽታት በብተራ ንዝተገብረሎም ደማዕ ኣመስጊኖም፡ ነቲ ተሰሪሖ ዘሎ ብጥንቃቄ ክሕዙ ቃል ኣትዮም፡ ካልእ ዘለዎም ህጹጽ ጠለባት ክግበረሎም ደማ ሓቲቶም። ከምኡ ደማ ኣማሓደርቲ

ዋዛ ምስ ቁምነገር

ዛንታ ንጉሥን ወዲ-ንጉሥን

ሓደ መዓልቲ ወዲ-ንጉሥ ዓበደሮሞ ኣነ ወዲቐዩ ዝብል መረዳኢታ ሓዘ። ኩሉ ክዳውንቲ ኣውጺኡ ደማ ጥራዩ ኣብ ትሕቲ ጣውላ ኣተወ። ከም ደርህ ከኣ ኣብ ምድሪቤት ዝወደቐ ርፍራፍ ኣርዩ ክበልዕ ጀመረ።

ነዚ ዝተዓዘበ ንጉሥን ብተግባር ወዲ ኣዝዩ ሰንበደን ኣብ ከበድ ሻቕሎት ኣተወን። ንወዲ ደማ ካብ ትሕቲ ጣውላ ክወጽእ ኣትሪሩ ተወከሰ። እቲ ወዲ ግን ኣነ ወዲ ንጉሥ ኣይኮንኩን ወዲቐዩ። ካብ ደርህ ዝፈልየኒ ስለዘብለይ ደማ ካብዚ ዘለኸዎ ኣይወጽእንዮሮ። ደርህ ብዘይ ክዳን ጥርሖም ክኾኑን ኣብ ምድሪቤት ዘወን ክብሉን መሰሎም ስለዝኾነ፤ ኣነ ደማ ከምኡም ኣብዚ ኣትዮዮ ዘለኹ ጣውላ ኮይነ ዘወን ክብልዩ፤ ክብል ንኣቦኡ ምስግዕ ኣበዩ።

ብድሕሪሮይዚ ጭንቀት ንጉሥ ሰማይ ዓረገ። ንኹሎም ኣብ ንግሥነቲ ዝነበሩ ዝበለጹ ሓካይምን ክኢላታት ሰነ-ልቦናን ብህጹጽ መጺኦም ዝዓበደ ወዲ ክፍውስዎ መጸዋዕታ ለኣኸሎም። ነፍሲ ወከፎም ከኣ ዝተፈላለዩ መድሃኒትን ፍታሕ ይኸውንዮሮ ዝበልዎ ምኸሪን ሒዞም ናብ እንዳ ንጉሥ ደበኸ በሉ። ንምፍጥሶ ከኣ ሓያል ጸዕሪ ኣካዩዱ። እንተኾነ ክፍውስዎ ኣይከሉን ኩሎም ፈሸሉ። ወዮ ወዲ ንጉሥ ኣነ ደርህዮሮ፤ ኣብ ዝብል ርድኢት ጸንዐ ኣብ ምድሪቤት ዝወደቐ ርፍራፍ ምብላዕ ደማ ቀጸለ። ንጉሥ ዝሕዞን ዝጭብጦን ጠፍኦ።

ኣብ መዓልታ ሓደ ለባም ሰብ መጸሎም ንንጉሥ ክሕግዞ ከምዘኸኸል ሓሳብ ኣቕረበ። ንጉሥ ደማ እዚ ብዝሰምዐ ኣዝዩ ተሓገሰ። ንወዲ ካብቲ ሒዞም ዝነበረ ሕማም ክፍውሱሉ ደማ ተማሕጸኖ።

እቲ ለባም ሰብ ከምቲ ወዲ ንጉስ ዝገበሮ ክዳውንቲ ኣውጺኡ፤ ኣብ ውሽጢ ጣውላ ምስ ወዲ ንጉሥ ኣተወ። ከምቲ ወዲ ንጉሥ ደማ ኣብ ምድሪቤት ዝነበረ ርፍራፍ ኣርዩ ክበልዕ ጀመረ። ነዚ ዝተዓዘበ ወዲ ንጉስ ነቲ ለባም ሰብ መን ኢኻ? ክብል ተወከሰ። እቲ ለባም ሰብ ኣነ ደርህዮሮ፤ ክብል መለሰሉ።

ብድሕሪሮይዚ እቲ ለባም ሰብ ንንጉሥ ሰረ ውሽጢ ክድርብዩሉ ምልክት ገበረሉ። ወዮ ንጉሥ ከምታ ዝተባህላ ስረ-ውሽጢ ደርብዩሉ። እቲ ለባም ሰብ ከኣ ትቕብል ኣቢሉ ለበሶ። ነዚ ዝተዓዘበ ወዲ ንጉሥ እንታይ ደኣ ትገብር ኣለኻ፤ ደርህ ስረ-ውሽጢ ይለብሱ ድዮምን፤ ክብል ነቲ ለባም ሰብ ተወከሰ። እቲ ለባም ሰብ ደማ ልክዕ ኣለኻ፤ ደርህ ስረ-ውሽጢ ኣይለብሱንዮሮም። ኣነ ግን ደርህ ክነሰይ ስረ-ውሽጢ ግን እለብስዮሮ። ንስኻ ደማ ንኣይ ክትመስል እንተደለኻ እነህልካ ስረ-ውሽጢ ልበስ በሎ። ወዲ ንጉሥ ደማ ዘረባሮቲ ለባም ሰብ ሰሚዑ ከም ዝተባህሎ ገበረ።

ብምቕጻል እቲ ለባም ሰብ ካምቻ ደርብዩሉ፤ ክብል

ደጊሙ ንንጉሥ ተወከሰ። ንጉሥዮውን ካምቻ ደርብዩሉ። እቲ ለባም ሰብ ከም ቀደሙ ነታ ዝተቐበላ ካምቻ ለበሳ። ወዮ ወዲ ንጉሥ ከኣ እንታይ ደኣ ትገብር ኣለኻ? ደርህ እኮ ካምቻ ኣይክደኑንዮሮም፤ ክብል ሓበሮ። እቲ ለባም ሰብ ደማ ሓቕኻ ኣለኻ ደርህ ካምቻ ኣይክደኑንዮሮም። ኣነ ግን ደርህ ክነሰይ ካምቻ ግን እኸደንዮሮ። ንሰኻ ደማ እነህልካ ካምቻ ተኸደንበሎ። ወዲ ንጉሥ ነቲ ለባም ሰብ ርእዩ ካምቻ ተኸደነ።

እቲ ለባም ሰብ ነዚ ሚላሮይ ክሳብሮቲ ወዲ ንጉሥ ምሉእ ብምሉእ ክዳውንቲ ዝኸደንን ኣብ መንበሩ ተቐሚጦ ከም ወዲ ንጉሥ ክሳብ ዝርኣን ቀጸሎ። ንወዮ ወዲ ንጉሥ ደማ ካብቲ ኣነ ተከዲነዮሮ ወይ ደርህዮሮ፤ ዝብል መዓልታ ኣውጺኡ ናብቲ ሓቀይና መንነቲ ዝኾነ ናይ ንግሥነት ቦታ ኣደየቦ። ወዮ ንጉስ ደማ ብጥበብ ናይቲ ለባም ሰብ ኣዝዩ ተደነቐ። ንወዲ ወዲ ንጉሥ መሲሉ ምስ ረኣዩ ከኣ ወዲ ንጉሥ መሲሉ ዝተራእዩ ወዲ-ንጉሥ ብሓቂ ወዲ ንጉሥዮሮ፤ ከኣ በለ።

ትምህርቲ

ካብዛ ዛንታ ብዙሕ ኢና እንመሃር። ኣብ ሕይወት ብኸመይ ንርእስና ንጥምታ እቲ ወሳኒ ነገር ምኻንዮሮ። እቲ ንምንታይ ከምቲ ንርእስና ንጥምታ ኮይንና ኢና እንርኣን እነመላለስን። እቲ ወዲ ንጉስ ንርእሱ ከም ሓደ ዝወደቐ ሰብ (እንስሳ)ገይሩ ስለዝጠመታ፤ ወዲ ንጉሥ ምኻን ምቕባል ኣብዮም። ዳሕራይ ግን ሳላሮቲ ለባም ሰብ ናብቲ ሓቀኛ መንነቲ ተመሊሱ ከም ወዲ ንጉሥ ክነብር፤ ከም ወዲ ንጉሥ ክሓሰብ ጀሚሩ።

ስለዚ ሽሕ ግዜ ጸገማት ይጋጥሙካ ሃዲእካ ክትፈትሖ ከምእትኸኸል ክትኣምን ኣለካ። ብብድሆታትን ጸገማትን ቀልጢፍካ ክትድሃል ኣይግባእን። ካልእከ እንይታ ክንመሃር ንኸኸል?

(ካብ መጽሔት ኣግእዞ ቁ.19)

ንስኻትኩም ግን ዕብዩት ናይቲ ካብ ጸልማት ናብቲ ዜገርም ብርሃኑ ዝጸውዓኩም ምእንቲ ኸትነግሩ ኅሩይ ወለደ፤ ናይ ብጉሥ ካህናት ቅዱስ ሕዝቢ ጥሪት ኣምላኽ ዝኾነ ሕዝቢ ኢኹም። ንስኻትኩም ቀደም ሕዝቢ ኣይነበርኩምን ሕጂ ግና ሕዝቢ ኣምላኽ ኢኹም። ቅድም ምሕረት ኣይረኽቡኩምን ነበርኩም ሕጂ ግን ተማሒርኩም ኢኹም። (1ጵጥ.2፤ 9-10)

እታ ሓደ ግዜ ተቻዲላ፣ ንሓዋሩ ዘይበረሰት ሰባብ ዳንዴር

ካብ ሓዊ ዝተርፍ የልቦን ይበሃል። እወ ብሓቂ ከኣ ህሙኽ አቢሉ ናብ ሓመኹስቲ ናይ ምቕያርን ምጽናትን ሓይሊ አለዎ። ንመረዳኦታ፣ ብወርሒ ሰነ ኣብ ሎንዶን ዓጻ እንግሊዝ ኣብ ሓደ ደርቢ ዘጋጠመ ከበድ ባርዕ ሓውን ዘሰዓቦ ክሳራታትን ሓደ ኣብነት እዩ።

እግዚአብሔር ንዝሓነጸን ንዘጸበቆን ተግባረ ፍጥረት ኃጢአት ብኣና ገቢራ ክተፍርሶ፣ ነቶም ዘፍርሱዎ ሰባት ከኣ፣ ብብልሓ ጌራ እናወግኣት ተሳቑዮም። እታ ዳንዴር እዚ እያ። ኣ ሞት አበይ አሎ ዓወትካ፣ ብልሕኻን እኣ (1ቆሮ.15፣55) እንተ ተባህለ፣ ዳግም ተሳሓላ ወወገኣ፣ ወይ ጠጠቢሓ እተሳቑዮ ሓይሊ ዝርከባ ምዃና፣ ኣብ ነናይ ገዛእ ርእሰና ግላውን ኃባራውን ውሳጣዊ ታሪኽ እንረጋግጽ ክወን ሓቂ እዩ።

እሾኽ ዳንዴር! ዳንዴር ዶ ዘይፈልጥ ከይህልወና ኮይኑ? ብዝኾነ ሓደ ዓይነት ኣሻኽ ጸሀይ ምስ እኽለ ዝበቁል፣ ዘይተደላዩ ዓይነት ተኽለ እዩ። ኣብቲ እኽለ ተረኽቡ ከኣ፣ ምኽንያት ስቓይ ኮይኑ ዝርከብ እዩ። ብኣምሳሌ ገጽ፣ እዛ ዳንዴርጫኣ ኃጢአት እያ፣፣ ኃጢአት ከ ማለት እንታይ ማለት እዩ? ናይ 10 ሕገ ኣምላኽን፣ ናይ 6 ሕገ ቤተ-ክርስቲያንን፣ ናይ ሕገ ሕልናን ጥሕሰት / Transgration/ እዩ።

ኣብ ናእሽቱ ሕጻናት እንዕዘቦ ድሮ ዝተመሓደረ ጠጥራ ኃጢአት ብከመይ ይጠፍእ?

ብመሠረት ናይጾቲ ዝተመሃርናዮን ብቀጻሊ እንመሃሮን ትምህርተ-ክርስቶስና እንክረእ፣ ናይ ኣዳም ኃጢአት ብምሥጢር-ጥምቀት፣ ናይ ባዕልና ኃጢአት ከኣ፣ ብምሥጢር-ንሥሓ ይጠፍእ።

ከምቲ ንሓደ ወረቐት ሓዊ ጨረሶ ዘጥፍኦ፣ ንናይ ኣዳም ኃጢአት፣ ጥምቀት፣ ንናይ ባዕልና ኃጢአት ከኣ፣ ምሥጢር-ንሥሓ እዩ ዘጥፍኦ። ሓደ ምሥጢር ግን አሎ። ዝምባሌ ኃጢአት ምህላወ እዩ። ኮንኩፒሽንስ /Concupiscence/ ይበሃል። Concupiscence” ማለት ክልተ ትርጉም ዘለዎ እዩ።

1ይ ስምዒታዊ ባህገ ወይ ሸውሃት ናይ ሰብ እንክኸውን፣ 2ይ ናብ ክፉእ አቢሉ፣ (ብፍላይ ከኣ፣ ናብ ንጹሕ ዘይኮነ ነገራት) ዘዘምብላካ ኩነት ማለት እዩ።(Robert C.Broderick, [A to Z guide to the Catholic Faith](#), Thomas Nelson publishers Atlanta 2005ገጽ 142 ይ ዓምዲ) ብዛዕባ ዝንባላ ኃጢአት፣ እዚ ኢልካ ክትዛረቡ ኣጸጋሚ እዩ። ካብ ህላዌ ሠይጣንን፣ ካብ ዝንባሌ ናይ ኃጢአትን፣ ካብ ድላይ ሥጋን ስሕሰት ዓለምን ፈተና ሠይጣንን፣ ናጻ ክንከውንን ኣይንኸእልን። እቲ ኣብ ማእከልኩም ዘሎ ውግእን ባእስን ካበይ ድዩ ዝመጽእ ዘሎ? ካብቲ ኣብ ውሽጥኹም ኮይኑ ዝጥጋእ ዘሎ ፍትወት ሥጋኩም ዶ ኣይኮነን?(ዶ.4፣1) ገላ ክጥቀሱ ካብ ዝኸኡ ኣብነታት፦

- ⇒ ዘይናትና ንብረት ምስ ረኣና፣ ክንወስዶ ምድላይ፤
- ⇒ ንዝተጸረፉና ሰባት ክንጸርፎምን፣ ዕጽፊ ክንምልሰሎምን ምድላይናን፤
- ⇒ ብሥጋዊ ስምዒት ተደፊኣና፣ ናብ ኃጢአት አቢልና ምዝምባል፣
- ⇒ ኣብ ግዜ ጸሎት እናገበርና ከሎና፣ ናብ ትህኪትን ድቃስን ምዝምባል፣%...።
- ⇒ እዝን ካልእን%... ንህላዌ ዝምባላ ኃጢአት ይገልጹልና። ብቀጻሊ ነዛ ድላይጫኣ ተኸቲልካ ምኽድ ማለት፣ ንሞት ምምራጽ ስለዝኸውን፣ ብስለትን ልቦናን ፍርሓት ኣምላኽ ምሓዝ የድሊ።

እታ ምሥጢር ዓወት ኣብ ንድላይን ስምዒትን ኃጢአት ምቕዋማን ምግዳልን ንእግዚአብሔር ምውናንን እያ። ቅዱስ ቪንቸንስዮስ በዓል ጳውሊ፣ ናይ ወድ-ሰብ ክልተ ዓይነት ስምዒታት ምህላም ይጠቅስ። እቲ ዝለዓለ (ሠናይ ስምዒት) ንሰብ፣ ንእግዚአብሔር የምስሎ። ብኣንጻሩ ከኣ፣ እቲ ዝተሓተ ስምዒት (ክፉእ ስምዒት) ከኣ፣ ንሠይጣን የምስሎ።፤ ይብል።

ኣብ ውሽጢ ደምና ዘርኢ ቡራኬን ዘርኢ ምርቓንጫ እንተሎና፣ ክንርድኦ ብዘይንኸእል፣ ምስ ሓያል ባህግን ውሳጣዊ ስሕበትን ምህላወ ቅዱሳት ጽሑፋት ብንጽር ኣሚጥምልና ይርከቡ። ነቲ ዝገብሮ ኣይፈልጦን እዩ። ከመይ ነቲ ዝጸልእ እየ

ዝገብሮ ዘለኹ እምበር፣ ነቲ ዝድልዮ ኣይኮንኩን ዝገብሮ ዘለኹ። ነቲ እነ ዝድልዮ ካብ ዘይግብር ግን፣ እቲ ሕገ ሠናይ ምዃኑ እምስክር ኣለኹ፣፣ እምበኣር እቲ ኣባይ ሓዲሩ ዘሎ ኃጢአት እዩ ዝገብሮ ዘሎ እምበር፣ እነ ኣይኮንኩን። ሠናይ ንምግባር ደኣ ድልዮት ኣሎኒጫእምበር፣ ምግባረ-ሠናይስ የብለይን።%... ካብዚ ናብ ሞት አቢሉ ዝወሰድ ሥጋስ፣ መን ኮን ከድሕነኒ እዩ?(ሮማ 7፣14-ፍ) እታ ካብዚ ክተውጽና እትኸእል ብልጽቲ መጋበሪ፣ ንድላይ ኣምላኽ ምፍጻም እያ። ኣ ኣምላኽ እንሆ ድላይካ ክፍጽም መጽኢ ኣለኹ። (ዕብራ.10፣9)ብምባል ቁርጺ ፍቓድ ክንውስኹ ይግባእ።

ሎሚ ከም ሎሚ፣ ንንግሥት ኃጢአት ብከመይ ኢና ንመዝና ወይ ንግምግማ? ምልክታቱ ኸ እንታይ ንርኢ? ብናይ ሎሚ ዝግበር ዘሎ ዓይነት ኃጢአት እስከ ዝዘርዘር። ምትላል፣ ምቕታል፣ ምዕማጽ ምዝራፍ፣ ዝሙትን ምንዝርናን ሳብናቶምን፣ እምቢትነት፣ ጉድለት እምነት ኣብ ኣምላኽ፣%... እዚ ኩሉ ኃጢአት እዩ፣፣ ሞት እዩ ዝፈራ። ኃጢአት ምፍንጫላትን ምክፍፋልን ኮይና፣ ዕንወት ዓሌት ደቂ ሰባት እያ።(ልሂቅ ር.ሊ.ጳ ኣባ በነዲክቶስ መ/16 Spe salvi n.14) ቀጺሎም ንሞት እንክገልጹ፣ ሞት ካብ ፈለማ ኣካል ናይ ባሕርይ ኣይነበረትን፣ ሕጂ ግን ኣካል ባህርይ ኮይና ትርከብ ኣላ፤ ይብሉ።(ጥቕስ ቁ.10)

ናይ ሓደ ክርስቲያን ጸጋ ዝመልኦ ሕይወት፦ ከም ክርስቲያን መጠን ብመንፈስን ዕላማን ናይ ኢየሱስ መሥራቲና፣ ንኃጢአት ቦታ ክወሃባ ኣይሕሰብን እዩ። እኳ ደኣ፣ ብሱታፊ ምሥጢር-ንሥሓ፣ ብሓፈሻዊ ኑዛዜ ገበርካ ምብንቋሳን፣ ዳግም ንክይትጥዕዕ፣ ብቀጻሊ ጸሎትን ስግደት ቅዱስ ቁርባንን ብመንፈስ ተጋድሎን ብዝህልወና ናይ ቁርጺ ፍቓዳትን ተጸምዶን ዕድል ከይሃብካ ግቡእካ ንክትፍጽም ምንባር እዩ። ዕድል እንተረኺባ ከኣ፣ ብዝተፈላለዩ መዓጽዓ እናኣተወት ካብ ሥቅያትና ክሳብ ምጽናትና ከምእትሕልን ክንዝግዮ ኣይግባእን።

ብሓቂ ክንፈልጦ ዘሎና፣ ምስ ሠይጣንን ኃጢአትን ዝህልወና ቃልሲ፣ ናይ ሕይወትና ምሉእ ቃልሲ ምዃኑ እዩ። እጮይታ ዝህብ ግዜ የብልናን። ይትረፍ ዶ ዕድል ሂብናዮስ፣ ቦታ ዝዝንጋዕናላ ደቐቕ፣ ድሮ ቦቲ ክፉእ መንፈስ ተጠቐዕና ኣሎና ማለት እዩ። ባዕልና ዕድል ክሳብ ዘይሃብና፣ ኃጢአት ኣባና ክትኣቱ ኣይትኸእልን፣ መሰልጮውን የብላን። ብመሠረቱ ንሕና ቦታ ጽድቂ እምበር፣ ቦታ ኃጢአት ክንኸውን እግዚአብሔር ኣይፈቕዶን፣ ንሕናጮውን ኣይንሰምረሎን። ከመይ ንሕና፣ ቤት እግዚአብሔር ኢና(ዕብ.3፣6)።

እምበኣር፣ እዛ ዳንዴርጫኣ ክሳብ ዘላ፣ ቀሲና ክንካየድ ኣይግባእን። ከም ክርስቲያን ኣመንቲ ከሰ፣ ኣሰር ክርስቶስ ብምኽታል፣ (ናይ ወንጌልን ናይ ጸሎትን ሰባት ብምዃን ጥራሕ) ኢና ካብዛ ዳንዴርጫኣ ክንሕሎን፣ ብጸጋ ኣምላኽ ዝተመላእና እንኸውንን። ብኣንጻሩ ከኣ፣ <ንሠይጣን ኣይትሃቦ ሥልጣን> እናተባህለ ዕድል እንተ ሂብናዮ፣ ቦታ ኃጢአት ንኸውን። ዓመጸን ኃጢአትን እንተደኣ ዓብዩ፣ ጸርፍን ግፍዕን ኩሉ ግብርን ዕንወትን አበሳን ርኽስትን እንተደኣ ዓብዩ ከኣ፣ ካብ ሰማይ ኣብ ልዕሊ ኩሎም እዚኣቶም ዓቢይ መቕዘፍቲ ክኸውን እዩ(ሄናክ ነቢይ 34፣42)። ንእሽቶ ጳዕሪ ሰኣን ምግባር፣ ኣብ ዓቢይ ክሳራ ናይ ሕይወት ከምዝእቶ ኣይንዝንግዕ፣፣ ንድኅነት ነፍሰና ንሓሰብ እንተኮይንና፣ ኣንጻር ኃጢአት ከይተቐለስና ኣይከኾነልናን እዩ። ስለዚ ካብ ትህኪት ንተሓሎ(2ተሰሎ.3፣6-10)።

ኣባ ሃይለ ተስፋግርያም ውሙ
ወርኒ ሰነ 2009 ግዕዝ / 2017 ፈረ/

ሓዳስ መጽሓፍ

ኃጺር ታሪኽ ኣርእስተ ሊቃነ ጳጳሳት SHORT HISTORY OF THE POPES FROM ST. PETER TO POPE RFANCIS ኣባ ቴዎድሮስ ገብረትንሣኤ

እዛ በዚ ኣብ ላዕሊ ዝተጠቐሰ ኣርእስቲ ብክቡር ኣባ ቴድሮስ ገብረትንሣኤ ዘማኅበረ ሲታውያን ዝተጸሕፈት፣ ካብ ቅ.ጴጥሮስ (33-67 ዓ.ም) ጀሚሩ ክሳብ እዞም ሎሚ ንቤተክርስቲያን ብዓቢይ ትግሃትን ትሕትናን ዝመርሑ ዘለዉ ር.ሊ.ጳ ፍራንቸስኮስ ሓጺር ታሪኽ ሕይወቶም እተዘንቱ መጽሓፍ ኢያ።ካብ ቅዱስ ጴጥሮስ ክሳብ ር.ሊ.ጳ 266 ኣርእስተ ሊቃነ ጳጳሳት በጺሖም ኣለዉ። ነፍሰወክሮም ከመይ ነይሮም እንታይ ገይሮም ብከመይጫካ ካብዛ ዓለም ተፋንዮም ብሓጺር ኣገባብ ኣብዛ መጽሓፍ ተገለጹ ኣሎ።

እዚ መጽሓፍጫኡ ዘሓበሩ ልሀቢ 2000 ንመገብ ጥብብጥብት ቤተክርስቲያን ዝሓለፈቶ ሕይወት ብመጠኑ ዘንጸባርቕ ብምዃኑ ከኣ ሓደ ኣበርክቶ ኣብ ታሪኽ ቤተክርስቲያንጫውን ኢዩ። በዚ ኣርእስቲጫካ ብቐንቐና ዝተጸሕፈ ስለዘየለ ከኣ ዝያዳ ኣገዳሲት መጽሓፍ ይገብራ።

ናይ ሓደ ክርስቲያን ጸጋ ዝመልኦ ሕይወት፦ ከም ክርስቲያን መጠን ብመንፈስን ዕላማን ናይ ኢየሱስ መሥራቲና፣ ንኃጢአት ቦታ ክወሃባ ኣይሕሰብን እዩ። እኳ ደኣ፣ ብሱታፊ ምሥጢር-ንሥሓ፣ ብሓፈሻዊ ኑዛዜ ገበርካ ምብንቋሳን፣ ዳግም ንክይትጥዕዕ፣ ብቀጻሊ ጸሎትን ስግደት ቅዱስ ቁርባንን ብመንፈስ ተጋድሎን ብዝህልወና ናይ ቁርጺ ፍቓዳትን ተጸምዶን ዕድል ከይሃብካ ግቡእካ ንክትፍጽም ምንባር እዩ። ዕድል እንተረኺባ ከኣ፣ ብዝተፈላለዩ መዓጽዓ እናኣተወት ካብ ሥቅያትና ክሳብ ምጽናትና ከምእትሕልን ክንዝግዮ ኣይግባእን።

ብሩራዊ ኢዮቤል ክህነት

ሀዩንተ ጳጳስን ቆሞስ ርእስ ኣድባራት፣ ኪዳነ ምሕረትን ክቡር ኣባ ከሰተ ገ/ዮሐንስ ብዕለት 29 ሓምሌ 2017 ዓ.ም ናይ ክህነታዊ ኣገልግሎቶም መበል 25 ዓመት ብሩራዊ ኢዮቤል ብብጹዕ ሊቀጳጳትን ብዙሓት ክህናት ምእመናንን ቤተሰብን ተሰንዮም ብመስዋዕተ ምስጋና፣ መስዋዕተ ቅዳሴ ኣብ ርእስ ኣድባራት ኪዳነምሕረት ኣብዓሎም። ኣብዚ መስዋዕተ ቅዳሴ ብጹዕ ሊቀጳጳሳት ኣቡነ መንግሥተኣብ

ተስፋግርያም ድሕሪ ንባብ ቅዱስ ወንጌል ኣብ ዘሰምዕዎ ስብከት፣ ሎሚ ክቡር ኣባ ከሰተ ምስ ሓምሻይ ርእሶም (ብጽቶም ኣብ ዝተፈላለዩ ቦታ ዘሎዉ) ክህነት ዝተቐበለሉ መበል 25 ዓመት ክክክሩን ከመስግኑን ከለዉ ምሳይ ሓቢርኩም ንኣምላኽ ኣመስግኑ ስለዝበሉና ኢና ኣብዚ እንርከብ ዘሎናጫኖ ቡቲ ኩሉ ኣምላኽ ዝገበረሎም ምስኣም ኮይና ተዓብዮ ነፍሰዩ፣ ቢልና እናመስገና ንክህነቶም ባሪኹ፣ ኣብ ኩሉ ተልእኮም ከሰንዮም ኃይልን ክእለትን ክህበም ንጸልየሎም ኢሎም።

ቀጺሎም ከኣ በዓል ቅ.ገብርኤል ብምንባሩ፣ እቲ ሰላምታ ቅ.ገብርኤል ናብ እግዚእትነ ማርያምን ምብጻሕ እግዚእትነ ማርያም ናብ ቅ.ኤልሳቤጥን ጠቐሶም፣ እግዚእትነ ማርያም መድኃኔ ዓለም ኣብ ከርሳ ምስ ሓደረ ክትዕድሎ ጀመረት፣ ከተባህረ ጀመረት፣ ክህን ከኣ ከም እግዚእትነ ማርያም ከምቲ ዝበልካኒ ይኸኑላይ፣ ምስ በለ ናቱ ኣይኮነን። ናይ ወንጌል፣ ናይ ቤተክርስቲያን፣ ናይ ሕዝቢ ኢዩ። ክህን ነቲ ኢየሱስ ክስዕቢ ዝደሊ ነፍሱ ይመገን፣ መስቀሉ ኣልዓሉ ድማ ይሰዓቢ፣ ዝበሎ ምስ ተቐበለ ካብታ ክህነት ዝተቐበለላ ጀሚሩ ንክርስቶስ ክፍልጥ፣ ምስ ሰባት ክራክብ፣ ምስጢራት ክዕድል፣ ነቶም ዝረሓቁ ከቐርብ፣ ቃል ሕይወት፣ ቃል ድኅነት ክዕድል ዝተጸውዐ ኢዩ፣ ኢሎም። ንኣባ ከሰተ እንቐዕ ኣብዚ ኣብቅዓኩም ንወርቃዊ ኢዮቤል ከኣ የብቅዕኩም ብምባል ሰብክቶም ዛመ።

ኣብ መወዳእታ ቅዳሴ ከኣ ክቡር ኣባ ከሰተ ነቶም ብ12 ሓምሌ 1992 ብኢድ ብጹዕ ኣቡነ ዘካርያስ ክህነት ዝተቐበሉ ብጽቶም ኣባ ቦይን ገብሩ (ካህን ሰባኽ) ኣባ ተኸለማርያም ገ/ሚካኤል፣ ኣባ ዘርኢዮቆብ ዑ/ሚካኤል ኣባ ሃይለሥላሴ በዩን(ማን.ኣ ካፕቲን) ንዝሓለፈ ጉዕዞ 25 ዓመተን ዘኸሮም፣ ካብ ብጹዕ ሊቀጳጳሳት ጀሚሮም ምስኣም ሓቢሮም ንኣምላኽ ዘመስገኑ ክህናትን ደናግልን ምእመናንን ኣመስጊናም።

ክቡር ኣባ ከሰተ ኣብ ዝሓለፈ 25 ዓመታት ኣብቲ ቤተክርስቲያን ዝመዘዘቶም ዝተፈላለዩ ኣገልግሎታት ማለት፣ ቆሞስ፣ ጸሓፊ ጳጳስ፣ ሓለቓ ዓቢይ ዘርኢክህነት፣ ዋና ጸሓፊ ካ.ቤ.ር.ኤ.ኣ፣ መምህር ሕገ-ቆናና ወዘተ... ኮይኖም ዘገልግሉ ወፋይን ምቕሉልን ክህን ኢዮም።